

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 4 grudnia 2015 r.

Adam Bodnar

XI.816.1.2015.AM

Pani
Elżbieta Rafalska
Minister Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

W obszarze szczególnego zainteresowania Rzecznika Praw Obywatelskich, który zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz. U. Nr 254, poz. 1700, z późn. zm.) wykonuje zadania dotyczące realizacji zasady równego traktowania, znajduje się problem ochrony osób doświadczających przemocy ze względu na płeć, w tym przemocy domowej.

Przemoc domowa to naruszenie podstawowych praw i wolności człowieka – prawa do życia i zdrowia, do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego. Przemoc ta stanowi także naruszenie zakazu niehumanitarnego i poniżającego traktowania i jest przejawem dyskryminacji ze względu na płeć. Pozytywnym obowiązkiem państwa jest ochrona tych praw i wolności, gwarantowanych Konstytucją oraz aktami prawa międzynarodowego, w tym Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzoną w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, z późn. zm.).

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), realizują organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego, m.in. gmina (art. 6 ust. 1 ustawy). Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy, do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie; prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych

kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie; zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia; tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Tymczasem, jak wynika ze *Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.*, w 2014 roku, nie we wszystkich gminach powołano zespół interdyscyplinarny oraz przyjęto program przeciwdziałania przemocy w rodzinie. **Jedyną gminą w Polsce, w której nie funkcjonował zespół interdyscyplinarny i nie przyjęto programu było miasto Zakopane.** Minister Pracy i Polityki Społecznej wystąpił do Burmistrza Miasta Zakopane z prośbą o utworzenie zespołu i wypełnienie zadań ustawowych, jednak zespół w Zakopanem nie powstał z uwagi na „brak zgody rady miasta” (s. 34 *Sprawozdania*). Do Przewodniczącego Rady Miasta Zakopane zwracała się także **Pełnomocniczka Rządu ds. Równego Traktowania** pismem z dnia 16 kwietnia 2015 roku, wskazując na ustawowe obowiązki gminy w zakresie uchwalenia programu i utworzenia zespołu interdyscyplinarnego.

Jak wynika z doniesień prasowych, Rada Miasta Zakopane siedmiokrotnie odrzucała projekt uchwały w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Zakopanego. Do jego uchwalenia wzywana była także przez wojewodę czy funkcjonariuszy Policji:

(http://podhale24.pl/aktualnosci/artypkyl/28390/Siedem_prob_wprowadzenia_w_Zakopanem_przepisow_dot_Programu_Przeciwdzialania_Przemocy_w_Rodzinie_Radni_konsekwentnie_mowia_quotniequot.html).

Realizacja wszystkich zadań określonych w art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ma charakter obligatoryjny (S. Spurek, *Komentarz do art. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w: Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Komentarz*, LEX 2012, pkt 5). Niepowołanie zespołu interdyscyplinarnego i nieuchwalenie programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez Radę Miasta Zakopane jest niewątpliwie naruszeniem przepisów wyżej wskazanej ustawy. W związku z tym, że przewidziane w ustawie zadania własne gminy mają na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, a więc zapewnienie poszanowania podstawowych praw i wolności człowieka, **zaniechanie Rady Miasta Zakopane narusza także przepisy Konstytucji, Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.**

Na marginesie należy zwrócić uwagę, że miasto Zakopane w pewnym zakresie realizuje zadania przewidziane w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, co wynika z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2014, załącznika do Strategii

Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Zakopane na lata 2014-2019, przyjętego uchwałą Rady Miasta Zakopane Nr XLVIII/633/2013 z dnia 12 grudnia 2013 r. i zmienionego uchwałą Rady Miasta Zakopane Nr V/28/2015 z dnia 29 stycznia 2015 r. Przykładowo, „udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej, prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie” to jedno z przewidzianych w Programie zadań miasta, realizowane poprzez: finansowanie programów terapeutycznych oraz programów wsparcia dla osób doznających przemocy, wspieranie działań edukacyjnych i informacyjnych poświęconych tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zapewnienie wsparcia psychologicznego w punkcie konsultacyjnym dla ofiar przemocy w rodzinie dla osób doznających przemocy i świadków przemocy, czy wreszcie prowadzenie procedury Niebieskiej Karty (s. 4-5 Programu). Trudno jest tym bardziej znaleźć uzasadnienie dla dotychczasowego niepowołania przez Radę Miasta Zakopane zespołu interdyscyplinarnego i nieuchwalenia programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w sytuacji, gdy Rada Miasta Zakopane podjęła uchwałę mającą na celu realizację dwóch pozostałych zadań, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zadania te adresowane są jednak – co wynika z charakteru gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – do rodzin, których członek lub członkowie borykają się z alkoholizmem. Poza zakresem pomocy, wsparcia i ochrony, pozostawia się w ten sposób inne rodziny.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1648, z późn. zm.), zwracam się z uprzejmą prośbą o podjęcie dalszych działań, w tym o rozważenie zwrócenia się do Prezesa Rady Ministrów o skorzystanie z przewidzianych ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515) środków wobec Rady Miasta Zakopane w związku z uchylaniem się od wykonania obowiązków określanych ustawą, co w konsekwencji prowadzi do naruszenia norm konstytucyjnych i traktatowych. Będę również wdzięczny za powiadomienie mnie o stanowisku w przedstawionej sprawie i podjętych działaniach.

Podpis na oryginale

Do wiadomości:

Pan Grzegorz Józkiewicz
Przewodniczący
Rady Miasta Zakopane
ul. Kościuszki 13
34-500 Zakopane